

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Devlet Mezarlığı Dışında Defnedilen Bazı Devlet Büyüklerinin Mezarları Hakkında Kanun Teklifi, gerekçesi ile birlikte ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

İsmail KÖSE
M.H.P. Grup Başkanvekili
Erzurum Milletvekili

Ömer İZGİ
M.H.P. Grup Başkanvekili
Konya Milletvekili

3.- Hayrettin ÖZDEMİR
4.- Nidai SEVEN
5.- Mehmet PAK
6.- Hasari GÜLER
7.- Yusuf KIRKPINAR
8.- Mustafa GÜL
9.- Şevket Bülent YAHNİCİ

Ankara Milletvekili
Ağrı Milletvekili
İstanbul Milletvekili
Adıyaman Milletvekili
İzmir Milletvekili
Elazığ Milletvekili
Ankara Milletvekili

GENEL GEREKÇE

6 Kasım 1981 tarihli ve 2549 sayılı Devlet Mezarlığı Hakkında Kanun ile, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanları ve Devlet Başkanlarına ve Cumhuriyetimizin kuruluşuna hayat veren Büyük ATATÜRK'ün en yakın silah arkadaşları olan Kurtuluş Savaşı Komutanları İçin Ankara'da bir "Devlet Mezarlığı" tesisi öngörülmüş ve mezarlığın idamesi, muhafazası ve malî kaynaklarına ilişkin hükümler getirilmiştir.

Fakat; 22 Ağustos 1986 tarihinde vefat eden Atatürk'ün Millî Mücadele arkadaşı ve üçüncü Cumhurbaşkanımız Celal BAYAR'ın, Bakanlar Kurulunun 24 Ağustos 1986 tarihli ve 86/10926 sayılı Kararı ile Gemlik İlçesi Umurbey Kasabasında, 17 Nisan 1993 tarihinde vefat eden Sekizinci Cumhurbaşkanımız Turgut ÖZAL'ın, Bakanlar Kurulunun aynı gün ve 93/4298 sayılı Kararıyla İstanbul'da gömülmelerine karar verilmiştir. Keza, 22 Mayıs 1987 tarihli ve 3374 sayılı Eski Başbakanlardan Adnan Menderes ve Eski Bakanlardan Fatin Rüştü Zorlu ile Hasan Polatkan'ın İmralı'da bulunan Mezarlarının Nakli ve İsimlerinin Bazı Tesislere Verilmesi Hakkında Kanun Kanunun 1 inci maddesinin 11 Nisan 1987 tarihli ve 3623 sayılı Kanunla değişik hükümleri uyarınca, merhum eski Başbakanlardan Adnan MENDERES'in ve eski Bakanlardan Fatin Rüştü ZORLU ve Hasan POLATKAN'ın İmralı'da bulunan mezarlarının, Bakanlar Kurulunun 25 Mayıs 1990 tarihli ve 90/486 sayılı Kararıyla İstanbul-Eyüp İlçesine nakledilmelerine karar verilmiştir. 4 Nisan 1997 tarihinde vefat eden, başbakan yardımcılığı dahil çeşitli görevlerde bulunmuş devlet adamlarımızdan Alparslan TÜRKES ise 6 Nisan 1997 tarihli 97/9258 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Atatürk Orman Çiftliği sınırları içinde yer alan ebedi istirahatgahına defnedilmiştir.

Ancak, Devlet Mezarlığı Hakkında Kanun Kapsamına giren mezarların yapım, bakım, onarım, koruma ve yönetimleri için kanunen kaynak ve diğer gerekli imkânlar sağlanmış olduğu halde, benzeri imkân ve hizmetlere esas olacak düzenlemeler, Devlet Mezarlığı dışında bulunan bu mezarlar için bu güne kadar yapılmamıştır.

19 uncu Yasama Döneminde, İçişleri Bakanlığınca hazırlanarak 23/6/1994 tarihinde dönemin başbakanı Prof. Dr. Tansu ÇİLLER imzası ile TBMM'ne sunulan, Devlet Mezarlığı Dışında defnedilen Bazı Devlet Büyüklerinin Mezarları Hakkında Kanun Tasarısı dönemin bitiminde hükümsüz kalmış, ancak 20 nci Yasama Döneminde 3/6/1996 tarihinde dönemin başbakanı Mesut YILMAZ imasıyla yenilenmiştir. Tasarı Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve İçişleri Komisyonlarında görüşülerek "Sıra Sayısı 67" olarak Genel Kurul gündemine gelmesine rağmen kanunlaşmamıştır. Teklifimiz sözü edilen Tasarı esas alınarak, 4 Nisan 1997 tarihinde vefat eden Alparslan TÜRKES'in mezarının da kapsama dahil edilmesi suretiyle hazırlanmıştır.

Bu Kanun Teklifi, ulusumuza ve ülkemize büyük hizmetler vermiş olan bu merhum zevatın mezarlarına ilişkin olarak, mevcut boşluğun doldurulması amacıyla düzenlenmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1. – Madde ile, mezarının Bakanlar Kurulunca Devlet Mezarlığı dışında bulunması kararlaştırılan Cumhurbaşkanları ile eski Başbakan Adnan MENDERES, eski Bakanlardan Fatin Rüştü ZORLU ve Hasan POLATKAN ile eski Bakan ve Başbakan Yardımcılarından Alpaslan TÜRKEŞ'in mezarlarının yapım, bakım, onarım, koruma ve yönetimi ile ilgili hükümler getirilmektedir. Madde, merhum Cumhurbaşkanları için, bundan böyle de süreklilik arzedecek şekilde düzenlenmiştir.

MADDE 2. – Kanun kapsamına giren mezar ve ekleri ile ilgili tüm kamulaştırma, projelendirme ve yapım işlerinin Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca yerine getirildikten sonra bir protokolla mahallî belediyesine devri öngörülmektedir. Bu mezar ve eklerinin bakım, onarım, koruma, yönetim ve benzeri işlerinin, mezarın bulunduğu belediyelerce yürütüleceği hükme bağlanmaktadır.

MADDE 3. – Bu Kanun kapsamına giren mezar ve eklerinin tüm kamulaştırma, projelendirme ve yapım giderleri için Bayındırlık ve İskân Bakanlığı bütçesine ödenek aktarılması hususunda, adigeçen Bakanlığın teklifi üzerine Maliye Bakanlığı yetkili kılınmaktadır.

Bu mezar ve eklerinin bakım, onarım, koruma, yönetim ve benzeri giderlerini karşılamak amacıyla, bulundukları yer belediyelerinin bütçelerine ödenek aktarmaya, ilgili belediyenin talebi üzerine yine Maliye Bakanlığı yetkilendirilmektedir.

Diğer taraftan, bu Kanun kapsamına giren mezar ve ekleri için yapılacak harcamalar hakkında 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanunu ile 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerinin uygulanmayacağı öngörülmektedir.

MADDE 4. – Bu madde ile, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ile mezarın bulunduğu yer belediyelerinin, bu Kanun kapsamına giren mezar ve eklerinin 2 nci maddede öngörülen işleri için ilgili il özel idareleri, köyler ve bu amaçla kurulan vakıflarla işbirliği yapabilmeleri imkânı getirilmektedir.

MADDE 5. – Bu madde ile bu Kanunun uygulanmasına ilişkin hususların, Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren altı ay içerisinde İçişleri, Maliye ve Bayındırlık ve İskân ve Tarım ve Köyşleri bakanlıklarınca müştereken hazırlanacak bir yönetmelikle düzenleneceği hükme bağlanmaktadır.

MADDE 6. – Yürürlük maddesidir.

MADDE 7. – Yürütme maddesidir.

DEVLET MEZARLIĞI DIŞINDA DEFNEDİLEN BAZI DEVLET BÜYÜKLERİNİN MEZARLARI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

Amaç ve Kapsam

MADDE 1. – Bu Kanunun amacı, Bakanlar Kurulunca mezarının Devlet Mezarlığı dışında bulunması kararlaştırılan Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanları ile eski Başbakanlardan Adnan MENDERES, eski Bakanlardan Ratin Rüştü ZORLU ve Hasan POLATKAN ile eski Bakanlardan ve Başbakan Yardımcılarından Alpaslan TÜRKEŞ'in, mezarları ve eklentileri yapımı, bakımı, onarımı, korunması, yönetimi ve bu yerler için kamulaştırma, devir ve temlik ile ilgili hususları düzenlemektir.

Görevli Kuruluşlar

MADDE 2. – Bu Kanunun kapsamındaki mezarlar ve eklentileri ile ilgili tüm kamulaştırma, devir, temlik, projelendirme, yer tahsisi ile yapım işleri Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca yerine getirildikten sonra, bu mezarların bulunduğu taşınmaz mal, ilgisine göre bulunduğu yer belediyesine veya köy tüzelkişiliğine bir protokolle tahsis edilir. Bunların bakım, onarım, koruma, yönetim ve benzeri işleri bu belediyelerce veya köy tüzelkişiliğince yürütülür.

Mali Hükümler

MADDE 3. – Bu Kanunun kapsamına giren mezar ve eklerinin tüm kamulaştırma, devir, temlik, projelendirme ve yapım giderleri için Bayındırlık ve İskân Bakanlığı bütçesine ödenek aktarmaya, adigeçen Bakanlığın talebi üzerine Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Mezar ve eklentilerinin bakım, onarım, koruma, yönetim ve benzeri giderleri için bulundukları yer belediyelerinin veya köylerinin bütçelerine ödenek aktarmaya, ilgili belediyenin veya köy tüzelkişiliğinin talebi üzerine Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Bu Kanun kapsamına giren mezar ve eklentileri için yapılacak harcamalar hakkında, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz.

İşbirliği

MADDE 4. – Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, belediyeler ve köyler, bu Kanun kapsamına giren mezar ve eklerinin 2 nci maddede öngörülen işleri için; ilgili il özel idareleri, köyler ve bu Kanun kapsamına giren mezarlarda meftun olanların hatırasını yaşatma amacını kuruluş senedinde veya tüzüğünde belirtmiş olan dernek ve vakıflarla işbirliği yapabilirler.

Yönetmelik

MADDE 5. – Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin hususlar, Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren altı ay içerisinde İçişleri, Maliye ile Bayındırlık ve İskân bakanlıklarınca müştereken hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Yürürlük

MADDE 6. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 7. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

